

VIETILE SFINȚILOR

PE

LUNA MARTIE

RETIPĂRITE ȘI ADĂUGITE
CU APROBAREA SFÂNTULUI SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

EDIȚIA A III-A

EDITURA MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA – 2012

C U P R I N S

Introducere, Arhimandrit Ioanichie Bălan.....5

Ziua întâi

Cuvioasa Muceniță Evdochia 7
Sfânta Cuvioasă Domnina37
Cuviosul Agapie de la Vatopedu37

Ziua a doua

Sfântul Sfințitul Mucenic Teodot, Episcopul Cirenei38
Sfântul Mucenic Troadie.....44
Sfinții patru sute patruzeci de Mucenici.....45
Cuviosul Agaton45
Sfântul Mucenic Isihie Sincliticul49

Ziua a treia

Sfinții Mucenici Eutropiu, Cleonic și Vasilisc50
Cuvioasa Piamun fecioara60

Ziua a patra

Cuviosul Gherasim de la Iordan61
Sfinții Mucenici Pavel și Iuliana
și cei împreună cu dâșii67
Cuviosul Iacob pustnicul.....81

Ziua a cincea

Sfântul Mucenic Conon din Isauria	93
Sfântul Mucenic Conon grădinarul.....	101
Sfântul Mucenic Evloghie din Palestina.....	102

Ziua a șasea

Sfinții patruzeci și doi de mucenici din Amoreea.....	103
Cuviosul Isihie pustnicul.....	116
Sfântul Mucenic Conon și fiul său	118

Ziua a șaptea

Sfinții Sfințiți Mucenici Efrem, Vasile, Evghenie, Elpidie, Agatodor, Eterie și Capiton	125
Cuviosul Emilian monahul	129
Cuviosul Pavel cel simplu	131
Povestire despre cei ce primesc milostenie	136

Ziua a opta

Cuviosul Teofilact Mărturisitorul, Episcopul Nicomidiei	138
Sfântul Mucenic Teodorit, prezbiterul Antiohiei	140
Sfântul Pavel Mărturisitorul.....	144

Ziua a noua

Sfinții patruzeci de Mucenici din Sevastia	145
Sfântul Chesarie de Nazianz	153

Ziua a zecea

Sfinții Mucenici Codrat, Ciprian, Dionisie, Anect, Pavel, Crescent și cei împreună cu dâșii	154
Sfântul Mucenic Codrat Nicomidianul, împreună cu Saturnin, Rufin și alții	161
Cuvioasa Anastasia, numită Anastasie eunucul.....	172

Ziua a unsprezecea

Sfinții Mucenici Trofim și Tal	176
Sfântul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului	179
Sfântul Mucenic Pionie, prezbiterul Smirnei, și cei împreună cu dânsul	186

Ziua a douăsprezecea

Cuviosul Teofan Mărturisitorul	197
Sfântul Grigorie Dialogul, papă al Romei	209

Ziua a treisprezecea

Aducerea moaștelor Sfântului Nichifor, Patriarhul Constantinopolului	216
Sfântul Mucenic Urpasian	218

Ziua a paisprezecea

Cuviosul Benedict, purtătorul de Dumnezeu	220
---	-----

Ziua a cincisprezecea

Sfântul Apostol Aristobul, Episcopul Britaniei	245
Sfinții Mucenici Agapie, Plisie, Timolau, Romil și cei împreună cu dânsii	246
Sfântul Mucenic Alexandru, preotul din Sida	247
Sfântul Mucenic Nicandru	249
Sfântul Mucenic Menign Nălbitorul	250

Ziua a șaisprezecea

Sfântul Mucenic Sabin	253
Cuviosul Anin monahul, făcătorul de minuni	254

Ziua a șaptesprezecea

Cuviosul Alexie, omul lui Dumnezeu	260
Sfântul Mucenic Marin	268

Ziua a optsprezecea

Sfântul Chiril, Arhiepiscopul Ierusalimului	269
Sfinții Mucenici Trofim și Evcarpie	272
Sfântul Nicolae Velimirovici, episcopul Jicei și Ohridei	274

Ziua a nouăsprezecea

Sfinții Mucenici Hrisant și Daria și cei împreună cu dâșii	277
Sfântul Mucenic Panharie	290

Ziua a douăzecea

Cuvioșii Părinți uciși de arabi în Mănăstirea Sfântul Sava cel Sfințit	293
---	-----

Ziua a douăzeci și una

Sfântul Toma, Patriarhul Constantinopolului.....	300
Cuviosul Iacob, Episcopul și Mărturisitorul.....	302
Sfântul Chiril, Episcopul Cataniei	302
Sfântul Serafim de la Virița	303

Ziua a douăzeci și doua

Sfântul Sfințit Mucenic Vasile, preotul Ancirei.....	306
Sfânta Drosida și cele împreună cu dânsa	314

Ziua a douăzeci și treia

Sfântul Mucenic Nikon și cei 199 de ucenici ai săi	316
Cuviosul Nikon, egumenul Pecerscăi.....	324

Ziua a douăzeci și patra

Sfântul Artemon, Episcopul Seleucie din Pisidia	329
Cuviosul Iacob Mărturisitorul	329
Minunea ce s-a făcut în Mănăstirea Pecersca	332

Ziua a douăzeci și cincea

Cuvânt la Buna Vestire..... 334

Ziua a douăzeci și șasea

Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil 346

Sfântul Mucenic Irineu, Episcopul Sirmiei 351

Cuviosul Malh 354

Cuviosul Vasile cel Nou 360

Ziua a douăzeci și șaptea

Sfânta Muceniță Matroana..... 397

Cuviosul Ioan înainte-văzătorul..... 398

Ziua a douăzeci și opta

Cuviosul Ilarion, noul mărturisitor..... 411

Cuviosul Evstratie postitorul și mucenicul Pecerscăi 412

Cuviosul Ștefan Mărturisitorul..... 415

Povestire despre ostașul Taxiote..... 416

Ziua a douăzeci și noua

Cuviosul Marcu, Episcopul Aretusiei, Chiril diaconul
și cei împreună cu dâșii 419

Ziua a treizecea

Cuviosul Ioan, care s-a nevoit într-un puț 423

Sfântul Ioan Scărarul 424

Monahul care n-a osândit pe nimeni 432

Ziua a treizeci și una

Sfântul Mucenic Ipatie, Episcopul Gangrelor 433

Sfântul Iona, Mitropolitul Kievului și a toată Rusia..... 436

Sfinții Mucenici Avdas episcopul și Veniamin diaconul 442

LUNA MARTIE

ZIUA ÎNTÂI

CUVIOASA MUCENIȚĂ EVDOCHIA

Pe vremea lui Traian împăratul (98-117), în cetatea ce se numește Iliopolis, care este în Siria cea dinăuntru, în stăpânirea Feniciei din Liban, care se mărginește cu țara evreiască, trăia o fecioară pe nume Evdochia, cu neamul și cu credința samarineancă, slujitoare a diavolului, lăcaș și unealtă preacumplită a lui. Și era atât de frumoasă și cu chip minunat, încât nu putea nici un zugrav să-i înfățișeze frumusețea ei deplin. Astfel Evdochia, înșelând pe mulți, îi vâna ca și cu un laț și îi atrăgea la pierzare prin frumusețe, adunând bogățiile lor în ale sale vistierii nedrepte prin sânguitoare necurăție trupească.

Și străbătând despre dânsa vestea pretutindeni, mulțime de tineri de bun neam și stăpânitori de prin alte țări și de prin cetăți se adunau la Iliopolis, ca și cum ar avea alte treburi; dar de fapt, ca să vadă pe Evdochia și să se îndulcească de frumusețile celei care adunase atâta bogăție prin faptele cele pline de păcate, încât puțin de nu se asemăna cu vistieriile cele împărătești. Și așa prin îndelungată vreme și prin adunarea lucrurilor celor de mult preț, murise cu sufletul în necurata viață. Și prin învârtoșarea inimii atât de mult se împietrise, încât nici o altă putere, fără numai cea dumnezeiască, nu putea tămădui durerea sufletească a păcătoasei celei deznădăjduite.

Însă după aceea a venit vremea în care a sosit la dânsa mâna Păstorului cel bun, Care caută oile cele rătăcite. Și a cunoscut Făcătorul a Sa zidire stricată prin răutatea diavolului și a voit a o înnoi. Stăpânul cel adevărat al casei S-a îngrijit de roadele viei ce se aflau de față spre răpirea vrăjmașului. Cel ce stăpânește vistieriile cele cerești, S-a sânguit a duce în veșnica comoară drahma care se tăvălea pe pământ în tină și se pierdea.

Păstorul bunătăților care le nădăjduiesc dreptii a chemat pe acea deznădăjduită samarineancă spre a Sa nădejde, iar pe diavolul l-a lăsat deșert, și, pe cea care se tăvălea oarecând ca un dobitoc în noroi, a făcut-o mieluşea fără întinăciune. Aceea care mai înainte a fost vas al necurăției s-a umplut de curățenie. Groapa cea de noroi s-a făcut izvor limpede și veșnic. Râul cel tulbure s-a prefăcut în iezer binemirositor. Necurăția puțului cel greu mirositor s-a făcut alabastru cu mir de mult preț. Și aceea care era ca o moarte sufletească a multora din oameni, multora le-a fost pricinuitoare de mântuire. Iar începutul întoarcerii ei către Dumnezeu a fost într-acest fel:

Un monah oarecare binecredincios cu numele Gherman, venind din străinătate prin Iliopolis la al său lăcaș, a intrat în cetate, fiind seară, și a rămas la un cunoscut creștin care-și avea casa aproape de poarta cetății, chiar lângă peretele casei fetei aceleia pentru care ne este cuvântul.

Acolo monahul acela, odihnindu-se puțin după obiceiul său, s-a sculat noaptea la cântarea de psalmi. Și după săvârșirea rugăciunii sale a șezut și, luându-și cârticica ce o purta la sine, a citit multă vreme. Și era în cârticică scris despre înfricoșata judecată a lui Dumnezeu, când dreptii se vor lumina ca soarele întru Împărăția cerului, iar păcătoșii vor merge în focul cel nestins, unde în veci vor fi munciți cumplit fără de sfârșit. Iar după rânduiala și purtarea de grijă a lui Dumnezeu, în acea noapte Evdochia se odihnea singură, închizându-se în căsuța sa cea de culcare, lângă care, de cealaltă parte, era vecină camera în care înnoptând monahul acela, se îndeletnicea la rugăciune și la citire.

Și când a început monahul cântarea sa de psalmi, ea s-a deșteptat și a ascultat toată citirea până în sfârșit, șezând în tăcere pe pat; pentru că auzea Evdochia toată citirea de vreme ce numai un perete îi despărțea pe dânsii, iar monahul citea cu glas tare.

Deci ascultând păcătoasa cele ce se citeau, foarte mult s-a umilit și a petrecut fără de somn până la ziuă, înspăimântându-se cu inima; și se gândea la mulțimea păcatelor sale, la înfricoșata judecată a lui Dumnezeu și la munca cea nesuferită a păcătoșilor.

Iar făcându-se ziuă și darul lui Dumnezeu îndată deșteptând-o spre pocăință, a trimis să cheme la sine pe monahul acela, care a citit noaptea din carte. Și venind monahul, Evdochia l-a întrebat, zicând: „Cine ești tu, omule, și de unde ai venit? Ce fel de viață ai și de ce credință ești? Spune-mi te rog tot adevărul, căci, auzind ceea ce s-a citit de tine în noaptea aceasta, foarte mult mă înspăimânt cu duhul și mă tulbur cu gândul, de vreme ce am auzit lucruri înfricoșate și de

mirare care până acum au fost neauzite de mine. Și de este adevărat că cei ce păcătuiesc se vor arunca în foc, apoi cine se va putea mântui?”

Iar fericitul Gherman a zis către dânsa: „De ce credință ești tu, doamnă, de vreme ce spui despre tine că niciodată n-ai auzit de înfricoșata judecată a lui Dumnezeu, nici puterea cuvintelor celor ce s-au citit n-ai priceput-o vreodată?”

Evdochia a zis: „Și cu patria și cu credința sunt samarineancă, iar cu bogăția cea peste măsură sunt îndestulată. Dar aceasta mai mult mă tulbură și mă înfricoșează, că am auzit cartea cea citită de tine strigând: *Vai celor bogați!* și îngrozindu-i pe aceștia cu focul cel nestins și veșnic. Dar eu cuvinte de acest fel niciodată n-am auzit în cărțile credinței noastre. De aceea mult m-am înspăimântat de frică, auzind lucruri noi și neașteptate”.

Iar fericitul Gherman a întrebat-o, zicând: „Ai bărbat, doamnă? Și de unde îți vine acea îndestulată bogăție, precum zici?” Ea a răspuns: „Eu nu am bărbat după lege, ci de la mulți bărbați am adunat bogățiile pe care le am. Și dacă bogații după moarte vor fi osândiți la o muncă atât de grea și veșnică, apoi ce folos îmi este de bogățiile cele adunate fără de măsură?” A zis către dânsa Gherman: „Spune-mi adevărul, fără minciună, căci și Hristos al meu, Căruia Îi slujesc, este nemincinos: voiești să te mântuiești fără de bogății și să trăiești în veselie și bucurie în veacul cel nesfârșit? Ori împreună cu bogăția ta vrei să arzi cumplit în focul cel veșnic?”

Evdochia a zis: „Mult mai de folos îmi este să-mi câștig fără de bogăție viața veșnică, decât să pier odată cu bogăția în foc și pe veci. Însă mă minunez pentru ce va fi muncit astfel bogatul după moarte? Au doar Dumnezeu vostru se aprinde cu vreo mânie aspră și nemilostivă asupra bogaților?”

Gherman a zis: „Nu este așa, Dumnezeu nu se întoarce dinspre cei bogați, nici nu-i oprește a fi bogați. Dar dobândirea cea nedreaptă a bogățiilor și cheltuirea lor în desfătări și poftele păcatelor le urăște. Iar dacă cineva își câștigă bogății cu dreptate și cele câștigate le cheltuiește prin faceri de bine, acela este fără de păcat și drept înaintea lui Dumnezeu. Pe când acela care adună bogăția din răpire și din nedreptate sau din orice fel de faptă a păcatului și o ascunde, nefiindu-i milă de săraci, nici dând celor ce cer, nici îmbrăcând pe cei goi, nici săturând pe cei flămânzi, aceluia fără de milă îi va da munca cea cumplită a iadului”.

Evdochia zise: „Au doar nedrepte ți se par a fi bogățiile mele?” Iar Gherman i-a răspuns: „Cu adevărat sunt prea nedrepte și prea

urâte lui Dumnezeu, mai mult decât tot păcatul”. Iar ea a zis: „Pentru ce așa? Căci eu pe mulți goi i-am îmbrăcat, multor flămânzi am dat hrană de saț, iar pe alții și cu aur i-am mângâiat puțin. Deci, cum zici că este rea bogăția?”

Gherman a răspuns: „Ascultă-mă pe mine, cu luare aminte. Nimeni nu intră în baie să se spele și nu voiește să-și întineze trupul său, acolo unde vede o apă necurată și tulbure, ci intră și se spală acolo unde vede o apă curată. Dar tu cum poți a te curăți cu fapte de milostenie din necurăția păcatului cea urâtă, tăvălindu-te de voia ta într-însa și trecând cu vederea apa cea curată a milostivirii lui Dumnezeu? Iată, cu adevărat, pe tine acea întinăciune a faptelor tale necurate, ca apa potopului te va duce cu multă putere în prăpastia cea cu pucioasă și cu smoală care arde cu veșnica flacără a mâniei lui Dumnezeu. Pentru că bogățiile cu care ești îndestulată îi sunt urâte marelui Stăpân și veșnicului Judecător ca cele ce sunt osândite mai înainte de judecată, de vreme ce sunt adunate prin înșelăciune și desfrânare. Nici nu te folosește pe tine aceea că o pârțică mică, din cele multe bogății necurate, o dai uneori la puțini săraci. Pentru că mica plată a faptei celei bune o pierde mulțimea fără de măsură a faptelor rele, precum puțina mirosire bună, o biruiește duhoarea cea rea; și nici nu poți cândva să câștigi vreun dar, până ce încă de bunăvoie petreci în necurăție.

Nu te vei învrednici de milostivirea lui Dumnezeu, dacă nu vei lepăda mai întâi necurăția cea fără de măsură a desfrânării ce este în tine și nu o vei spăla prin pocăință și de nu te vei curăți și nu te vei împodobi cu lucruri drepte. Pentru că celui ce umblă prin spini cu picioarele desculțe i se rănesc picioarele de mulți ghimpi ascuțiți și chiar de ar scoate unii ghimpișori, însă cei mai mulți rămân în trup și-l chinuiesc cu durere. Astfel și pe tine prea puțin te folosește a face cândva puțină milostenie unui sărac, ca și cum ai pierde un păcat mic, când cei mai mulți spini ai păcatului rămân înăuntrul conștiinței tale, spre muncirea ta cea mai cumplită. Pentru că Dumnezeu cel mâniat de tine, înfricoșatul și dreptul Izbânditor, te înfricoșează cu muncile veșnice și nesuferite, care sunt pregătite celor nepocăiți. Iar tu de vrei să mă ascuți, te vei putea mântui de muncile ce te așteaptă și vei câștiga bucuria cea veșnică”.

Evdochia a zis: „Robule al Dumnezeului Cel viu, rogu-te, șezi puțin cu mine și arată-mi cu de-amănuntul îndreptarea acelor lucruri prin care este cu puțință cuiva a se învrednici de mila lui Dumnezeu, ca și eu, urmând aceloră, să-mi pot câștiga mântuire prin chivernisirea cea dreaptă a bogățiilor, pentru că ai zis că Dumnezeu

iubește împărțirea cea dreaptă și făcătoare de bine a bogățiilor. Căci pe mine nimic nu mă oprește, chiar dacă mi-aș împuțina lucrurile din casă, a mă răscumpăra de acele munci pe care în ziua Judecății, precum găiești, le vor lua cei ce sunt urâți de Dumnezeu.

Iată, cinstite părinte, am un mare număr de robi; pe aceia îi voi duce la Dumnezeuul tău încărcăți cu aur, cu argint și cu lucruri de mult preț, mergând tu înainte, dacă prin a ta mijlocire va binevoi să primească acea aducere a mea și să-mi dea pentru ea mântuire”.

A zis către dânsa Gherman: „Să nu socotești că Dumnezeu este după obiceiul omenesc și are trebuință de acele lucruri pământești, care la oameni sunt de mult preț. Pentru că El, fiind neasemănat de bogat mai mult decât toți împărații pământești, a sărăcit de voie pentru a noastră mântuire, ca prin acea sărăcie să ne cumpere nouă mântuire veșnică. Deci, acele bogății ce le ai, o, fiică, să le împarți neputincioșilor și săracilor, pentru că aceia sunt iubiți de Dumnezeu; iar pe cele ce le dă lor cineva, pe acelea Dumnezeu le socotește a fi date Lui. Pentru aceea, puțină avere vremelnică împărțită săracilor, o răsplătește cu cerești vistierii care niciodată nu se împuținează.

Astfel să faci și tu, fiică, și apropie-te de sfânta și mântuitoarea baie a Botezului prin care spălându-te de tina tuturor păcatelor tale, vei fi de aici înainte curată și fără prihană, născută a doua oară prin darul Sfântului Duh. Astfel vei câștiga fericita moștenire, întru care te vei desfăta întru lumina cea nestricăcioasă și veșnică, care nu are întuneric, nici noapte și nici un fel de mâhniri și dureri și nici fapte rele. Și fii mielusea sfântă în pajiștile cele cerești, pascându-te de Iisus Hristos, Mântuitorul nostru. În scurt zic, dacă voiești să te mântuiești, fiică, fă cele ce te sfătuiesc eu și fericită vei fi în veci”.

Răspuns-a Evdochia: „De nu s-ar fi adâncit în mintea mea cuvintele cele ce s-au citit de tine și pe care le-am auzit bine în noaptea trecută, nu te-aș fi chemat aici. Deci, ia aur de la mine cât voiești și stai aici câteva zile, învățându-mă creștineasca voastră credință și povățuindu-mă la fapta bună; ca împărțindu-mi bogățiile și averile mele și rânduindu-le toate precum se cuvine, să merg în urma ta, oriunde vei merge”.

A zis fericitul Gherman: „Nu-mi trebuie aur. Destul îmi este nădejdea mântuirii tale, pentru că pricina aceasta îmi este binecuvântată mie ca să mai zăbovesc aici câteva zile, nădăjduind a afla oaia cea pierdută și a o aduce în ograda lui Hristos. Deci, cu toate că mă grăbeam să merg spre locuința mea, însă voi mai sta aici puțin, pentru a te întoarce către Dumnezeu, dar tu să faci toate cele ce-ți zic. Cheamă pe unul din presbiterii creștini care este într-această

cetate ca, învățându-te după rânduiala bisericească, să te boteze, pentru că aceea este cap și temelie a mântuirii. Iar după aceea vor merge cu a lor rânduială și celelalte fapte cuviincioase ale plăcerii de Dumnezeu”.

Auzind aceasta Evdochia de la fericitul bătrân, a chemat pe una din slugile cele mai de cinste ale casei sale și i-a poruncit să meargă îndată la biserica creștină și să cheme de acolo pe preot, rugându-l să nu pregete a veni. Însă i-a poruncit să nu-i spună numele aceleia ce-l caută și pentru ce. Deci, sârguindu-se trimisul degrabă, a venit preotul, pe care văzându-l Evdochia, i s-a închinat până la pământ și a sărutat cinstitele lui picioare. După aceasta i-a grăit: „Rogu-te pe tine, stăpâne, șezi puțin și spune-mi toate despre credința voastră; căci voiesc și eu să fiu creștină”.

Iar preotul, mirându-se de acel grai, a întrebat-o: „Din care rea credință ești, încât dorești a trece la creștineasca bună credință?” Răspuns-a ea: „Sunt samarineancă atât cu neamul, cât și cu credința, și la toată lumea am fost soție. Pentru ce să nu-ți spun eu ție tot adevărul? Sunt părtașă a multor răutăți. Iar când am auzit că păcătoșii, de nu se vor pocăi și nu se vor face creștini, după moarte vor fi muncii în focul cel veșnic, am zis în mintea mea ca îndată să mă fac creștină”.

Răspuns-a preotul: „Dacă ai fost ca o mare a păcatelor, fă-te de aici înainte liman al mântuirii; dacă ai fost tulburată de multe vânturi, intră de acum dar întru alinare; și dacă ai fost supusă valurilor celor cumplite, caută de acum roua cea de dimineață ce se pogoară din cer; și, dacă prin furtuna cea îndelungată ești întunecată, de acum caută pe Ocârmuitorul cel bun, care fără de primejdie te va povățui în a Sa alinare, acolo unde sunt vistieriile a toată dreptatea, și te sârguiește să fii moștenitoare a bunătăților celor ce sunt acolo. Iar bogățiile cele pământești pe care le ai să le împarți la cei ce au trebuință și să te scapi de amărăciunea păcatului, precum și din întunericul și focul cel nestins ce te așteaptă pe tine, de nu te vei pocăi”.

Evdochia, auzind aceasta, a lăcrimat și, lovindu-se în pieptul său, a zis: „Cu adevărat, oare nu este la Dumnezeu vostru milă pentru cei păcătoși?” Răspuns-a preotul: „Celor păcătoși, care se pocăiesc după primirea semnului credinței, adică a Sfântului Botez, le iartă Domnul toate păcatele vieții celei din necredința de mai înainte. Iar celor ce petrec în păcate și la pocăință nu gândesc, nu le dă iertare, și unii ca aceia vor fi muncii fără milostivire”.

Zis-a Evdochia: „Spune-mi, părinte, oare socotești că sunt în cer mai mari bucurii și mai scumpe decât acestea care sunt pe

pământ? La noi cu adevărat sunt multe vistierii de aur, de argint și de pietre scumpe, și toată veselia și desfătarea. Pe lângă acestea, avem și îndestulare de pești, de păsări și covârșire de tot felul de mâncări și de băuturi. Oare mai mult decât acestea se află acolo în cer?” A zis către dânsa preotul: „De nu-ți vei depărta mintea de la înșelăciunea lumii acesteia și de nu vei trece cu vederea desfătările cele vremelnice, nu vei putea privi spre viața cea veșnică și nu vei ști desfătările cele negrăite ce sunt întru dânsa și bogățiile cele nespuse. Iar de voiești să le câștigi pe acelea, uită mândria și veselia lumii acesteia”.

Răspuns-a Evdochia: „Să nu fie aceea, stăpânul meu, ca să iubesc vreun lucru vremelnic și degrabă pieritor mai mult decât viața cea fără de moarte și fericită; ci aceasta este pe care o caut, părinte. Oare dacă voi primi credința creștină, voi putea să am nădejde tare și fără de îndoială cum că voi merge la viața cea fără de moarte, precum zici? Și ce semn îmi dai prin care să mă încredințez eu cum că acelea ce grăiești așa sunt? Prin ce voi cunoaște iertarea multelor mele păcate de la Dumnezeuul vostru? Pentru că de voi da la săraci bogățiile ce le am, întru care pot să mă îndestulez încă mulți ani ai vieții mele cu prea multă desfătare și veselie, și de-mi voi risipi toate averile mele precum mă sfătuiești, iar după aceea nu voi câștiga cele spuse de tine, atunci cine va fi mai ticăloasă și mai nevoieașă decât mine, când nu-mi va rămâne nici o scăpare în cea mai de pe urmă nevoie a mea? Pentru că oamenii pe care cu răutatea mea i-am mâhnit, dacă voi începe a cere ajutor de la dânsii întru sărăcia mea, aceia, scărbindu-se, se vor lepăda de mine.

De aceea sunt mâhnită și mă tulbur cu gândul, fiindcă nu sunt încredințată pentru cele viitoare. Deci îmi trebuie o mare încredințare și întărire întru acelea pe care mi le făgăduiești cu mărire de suflet, spunându-mi de milostivirea Dumnezeuului vostru, Care iartă cu înlesnire păcatele celor ce se pocăiesc. Cu adevărat, de mă voi încredința despre aceea desăvârșit, voi începe cu îndrăzneală a-mi risipi toate ale mele, și mă voi duce unde mă vei chema, și voi sluji acelui Dumnezeu în toate zilele vieții mele. Și, precum am fost altora pildă de fărădelegi, acelorași le voi fi chip ales de pocăință. Dar să nu te minunezi, părinte, de această îndoire a mea, pentru că sunt noi și neașteptate cele ce aud, iar în cărțile noastre și în credința samarineană, în care sunt crescută, niciodată nu le-am auzit și nici urmă n-am aflat cândva de niște asemenea învățături”.

Preotul a zis către dânsa: „Să nu te tulburi deloc, învăluindu-te cu cuget nestatornic, o, Evdochia, și nu-ți lăsa mintea să fie risipită.

Căci ceea ce te tulbură este înșelăciune a începătorului răutății, a diavolului, urătorul mântuirii tale. Pentru că acel duh făcător de răutate, după ce te-a văzut deșteptându-te spre slujba lui Hristos, ca să-ți risipească mântuitorul sfat, îndată a pus în inima ta gânduri de îndoire și de înfricoșare deșartă. În acest fel diavolul nădăjduiește să te întoarcă de la calea cea dreaptă și să te întărească iarăși în viața păcătoasă cea mai dinainte. Astfel cu ticăloșie fiind robită, vrea să te tragă în pierzare și la moarte prin iubirea de lume deșartă și pățimașă; că acela este lucrul lui cel viclean. Aceasta este sânghința lui cea mare, să întoarcă pe oameni de la calea cea bună, să-i aducă la îndărătnicie și să-i facă prieteni și părtași cu el în munca cea veșnică și în focul cel nestins. Iar de dorești să afli cu dinadinsul despre bunătatea, negrăita milă și iubirea de oameni a Dumnezeului nostru de Care ai auzit, să știi că este gata să-i primească pe cei ce se pocăiesc, întâmpinându-i de departe cu întinse brațe părintești și, iertându-le păcatele, să le dăruiască viață veșnică.

Încredințează-te întru aceasta, ridicându-ți mintea de pe pământ sus și, lăsând grijile cele vremelnice, gândește-te la viața veșnică. Încă este trebuință pentru aceasta și de rugăciune cu trezvie și cu smerenie; căci Dumnezeu numai astfel se împacă cu sufletul și răsare lumina dumnezeiască într-însul, arătându-i tot adevărul. Atunci cunoaște omul ce este deșertăciunea lumii acesteia atât de vremelnică și ce este veacul ce va să fie; și cât sunt de vătămătoare desfătărilor vieții acesteia, cât de bun este Dumnezeu și cât de nemăsurată este milostivirea Lui.

Așadar, de voiești să mă ascuți pe mine și să te mântuiești, leapădă hainele tale de mare preț și te îmbracă în altele proaste. Apoi, închizându-te într-o cămară oșebită a casei tale, să petreci acolo șapte zile și, aducându-ți aminte de toate păcatele, să le mărturisești cu lacrimi lui Dumnezeu, Ziditorul tău. Încă postește și te roagă, ca să binevoiască Domnul nostru Iisus Hristos să te lumineze și să te povățuiască ce să faci ca să-I fii bine plăcută Lui.

Dar să mă crezi că nu în zadar vei face ceea ce te sfătuiesc, că este milostiv și îndurat fără de măsură Stăpânul nostru și are obiceiul de a întâmpina de departe cu darul Său pe cei ce se sânguiesc a se întoarce către El; căci totdeauna se bucură de pocăința păcătosului”.

Zicând unele ca acestea preotul și văzând pe Evdochia că se învoiește cu sfatul lui, s-a sculat să plece, grăindu-i proorocește la sfârșit acest cuvânt mântuitor: „Hristos Dumnezeu, Cel ce a îndreptat pe vameș și a miluit pe păcătoasa care a plâns la picioarele Lui,

Acela să te îndrepteze și pe tine, să te miluiască și să facă numele tău slăvit peste tot pământul. Amin!”

Deci ieșind preotul, fericita Evdochia, nezăbovind întoarcerea sa către Dumnezeu, îndată a chemat pe una din slujnice și a zis către dânsa: „Dacă va veni cineva aici din cei ce voiesc să mă vadă, dorind să intre la mine, vezi să nu știe că sunt acasă și nimeni să nu-i spună nimic de mine. Ci să-i spui că m-am dus la un sat depărtat, unde voi zăbovi acolo nu puțină vreme, pentru oarecare trebuință. Dar să poruncești și portarului să nu lase aici pe nimeni, ca astfel să înceteze toate lucrurile în casa mea. Iar cei ce fac în toate zilele bucate la masa mea să nu le mai aducă aici, ci să închideți porțile cele mari ale casei până ce voi porunci eu a se deschide și toate să le faceți așa ca și cum n-aș fi acasă”.

În acest chip poruncind slujnicei, s-a întors la fericitul Gherman și i-a grăit: „Rogu-mă ție, părinte, spune-mi ceea ce te voi întreba: Pentru ce voi, monahii, viețuiți în locuri pustii, lăsând atâta dulceață a vieții din cetate împreună cu oamenii? Oare mai multă plăcere găsiți în pustietăți?”

Fericitul Gherman a răspuns: „Nu, fiică, nu aflăm în pustietăți nici unele dintre acelea pe care le socotești a fi plăcere. Dar lăsăm cetățile și plăcerea lumească și fugim în pustie, pentru ca să scăpăm de deșarta trufie și să omorâm patimile trupești cu foamea, cu setea, cu ostenelele, cu haine rupte și cu neajungerea tuturor celor trebuincioase. Astfel ne îndepărtăm de locurile cele lesnicioase de păcătuire, căci cu înlesnire cade în păcat cel ce viețuiește în cetate. Pe de o parte se biruiește de neputința firească, iar pe de alta se înșeală de diavol, de vederea fețelor frumoase și de auzul cuvintelor celor desfrânate. Pentru că în cetate se nasc gândurile cele necurate și se întinează sufletul. Iar sufletul, fiind întinat, își are închisă intrarea în Împărăția cerului până ce se curățește prin pocăință; pentru că în cer este scaunul luminii celei veșnice, al veseliei adevărate și al dulceațelor celor nemincinoase, neavând nici o întunecare de necazuri și amărăciune, nici de fapte rele.

Iată ai auzit pentru ce ne ducem în pustie: ca să ne păzim de păcat în zilele vieții noastre, iar păcatele făcute să le curățim prin asprimea petrecerii din pustie și într-acest chip să ne facem intrare liberă spre fericirea cea cerească. De aceea toată sânguința și îngrijirea noastră este ca trupurile noastre să le păzim neîntinate de lucrurile necurate, iar mintea noastră s-o păzim nevătămată de gândurile rele, străină de toată răutatea, vicleșugul, fățărnicia, cârtirea, clevetirea, zavistia, iuțimea și mânia.